

tussen **Duin & Dijk**

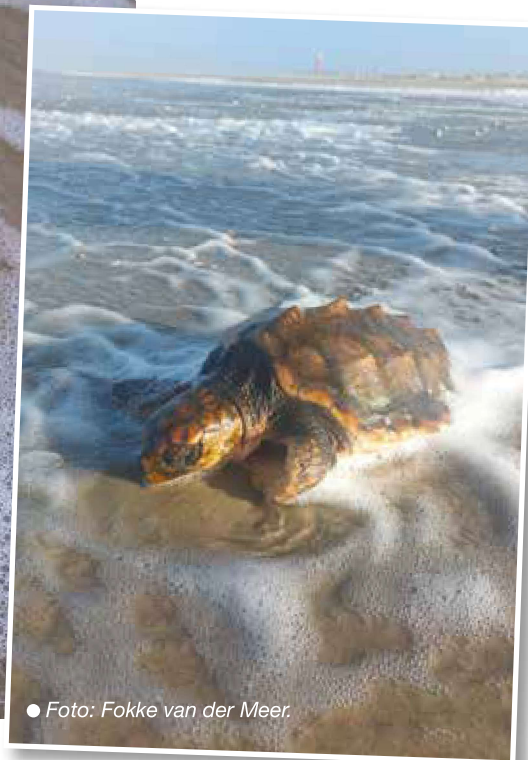
Natuur in Noord-Holland. Jaargang 23 1 ● 2024

Aanspoelsel

● Foto: Merlijn Hooijsma.

● Dikkopzeeschildpad.

● Foto: Fokke van der Meer.

Dikkopschildpadden gered

Op zondag 24 december 2023 vonden wandelaars op het strand bij Castricum aan Zee een dikkopschildpad (*Caretta caretta*). De oplettende wandelaar Merlijn Hooijsma en zijn moeder hebben de dierenambulance gebeld en het dier in een natte handdoek in een bak gelegd tot deze werd opgehaald. Op 24 en 25 januari 2024 strandden twee andere levende dikkopschildpadden dit keer op Texel bij De Cocksdorp en De Slufter. De dieren zijn opgehaald door Ecomare en zijn meteen volgens protocol naar Diergaarde Blijdorp gebracht. Op 5 februari 2024 spoelde een dood exemplaar aan nabij Paal 8, Texel. Op 6 februari werd nog een dood exemplaar gevonden bij Calantssoog.

Afgelopen december en januari zijn nog vijf zeeschildpadden in Zeeuwse en Zuid-Hollandse wateren en stranden aangetroffen. Dit betroffen drie andere dikkopschildpadden

en twee Kemps zeeschildpadden (*Lepidochelys kempii*). Allen zijn jonge dieren die de verkeerde afslag op de Atlantische Oceaan hebben gemaakt en zo via Het Kanaal de Noordzee in zijn gekomen. Voor deze reptielen is de watertemperatuur te laag om actief te zijn. Ze zijn dan niet in staat te zwemmen, laat staan voedsel te vinden.

In Nederland is afgesproken dat nog levende zeeschildpadden worden gerevideerd door Diergaarde Blijdorp in Rotterdam. Hier zijn faciliteiten voor medische zorg, quarantaine en tijdelijke huisvesting. Tijdelijk omdat opgeknapte zeeschildpadden terug in de natuur worden geplaatst. Dikkopschildpadden worden mogelijk naar de Azoren overgebracht zodat ze van daaruit hun natuurlijke route kunnen voortzetten. Kemps zeeschildpadden worden gerepatrieerd naar de Golf van Mexico. In Noord-Holland waren vooralsnog

vier eerdere meldingen van dikkopschildpadden bekend. De eerste melding dateert uit 1707. Determinatie is geschied aan de hand van tekeningen die zijn gemaakt nadat het levende dier was overgebracht naar Herberg De Witte Olijphant aan de Botermarkt, het huidige Rembrandtplein, in Amsterdam. Naast het nuttigen van drank konden gasten zich ook vergapen aan exotische dieren. Op 19 november 1992 heeft een kotter een exemplaar bij IJmuiden gevangen en aangeland. Op 23 oktober 2008 is een levend exemplaar op het strand gevonden bij Groote Keeten en op 27 juli 2015 is een dood exemplaar gevonden bij de Hondsbossche Zeewering.

Vindt u een levende zeeschildpad dan is de belangrijkste eerste stap het dier in een in zeewater gedrenkte doek te wikkelen en vooral niet op te warmen! Bel vervolgens de dierenambulance of Diergaarde Blijdorp (0900-1857, optie 7). Dode dieren moeten aangeboden worden

● Pestvogel. Foto: Rob Zakee.

aan Naturalis. Het zeeschildpad-denprotocol is te vinden op www.ravon.nl.

Edo Goverse (e.goverse@ravon.nl)
Mark de Boer
(m.de.boer@diergaardeblijdorp.nl)

Pestvogels

De pestvogel, bekend om zijn opvallende kleuren en kuif, is normaal gesproken te vinden in Rusland en Scandinavië. Bij voedselschaarste in de noordelijke contreien wagen de pestvogels zich naar het zuiden en komen ze in groepjes naar Nederland op zoek naar voedsel. Afgelopen najaar trokken de eerste pestvogels vanuit Scandinavië onze kant op. De aantallen pestvogels die hier in de winter naar voedsel komen zoeken variëren sterk per jaar en zijn afhankelijk van de lokale voedselbeschikbaarheid. Sommige winters gaan voorbij zonder veel waarnemingen, maar er zijn ook invasiewinters waarin ze in groepjes op zoek gaan naar bessen. Doorgaans zijn deze groepjes weinig schuw en het is niet ongebruikelijk ze in tuinen of parken tegen te komen.

Het tafereel doet denken aan oude overtuigingen over hun mysterieuze verschijning. In de middeleeuwen geloofde men namelijk sterk dat de pestvogel de gevreesde zwarte dood met zich meebracht, omdat ze vaak onverwacht, bijna explosief, verschenen, vooral in het winterseizoen waarin de pest de meeste slachtoffers eiste.

Zeearend

Nadat er in 2018 een eerste zeearend in Noord-Holland werd geboren op het eiland De Dode Hond, vond in de zomer van 2022 een jong zeearendpaar een nog onbezet broedgebied nabij Amsterdam in het Markermeer. Van dit jonge paartje is het mannetje geboren op het Vogeleiland in het Zwarte Meer, op de grens van Flevoland en Overijssel, en het vrouwtje op Hellegatsplaten in Zeeland. Nadat het paar een geschikte broedlocatie had ontdekt, begonnen de zeearenden snel met het verzamelen van geschikte takken en het bouwen van een nest, dat in de daaropvolgende winter duidelijk zichtbaar was. Dit proces werd vergezeld door opvallend

baltsgedrag en -vluchten, wat resulteerde in de geboorte van twee jonge zeearenden in begin mei 2023.

Het is hierbij van belang om te benadrukken dat het succes van een eerste broedpoging van zeearenden niet als vanzelfsprekend beschouwd mag worden, aangezien dergelijke broedpogingen vaak gevoelig zijn voor verstoring en niet altijd tot volledige uitkomst leiden. Zeker met de recreatiedruk rondom Amsterdam was een broedsucces niet gegarandeerd. Gelukkig werden de twee jongen goed gevoerd en halverwege juli begon een van de twee met vlieg oefeningen in de nabijheid van het nest. Helaas ging dit niet zoals gepland en kwam dit jong ten val waarna hij niet meer is waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid is hij na zijn val in de takken verstrikt geraakt. Begin augustus waagde de tweede juveniel zich aan een proefvlucht rondom het nest na de nodige vlieg oefeningen, en met succes. De eerste vlucht slaagde en de eerste Amsterdamse zeearend vloog uit!

